

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dissertatio Theologica, Ad Mentem S. P. Avgvstini, De
Radice Intolerabilivm, scandalosarum, & in praxi
perniciosarum propositionum, à summis Pontificibus
Alexandro VII, & Innocentio XI. damnatarum**

Schweitzer, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, 1679

De juramentis cum restrictione mentali,

urn:nbn:de:hbz:466:1-38917

dato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.

Opponitur Doctrina S. Augustini.

Verba propterea sunt instituta, non per quæ se invicem homines fallant, sed per quæ in alterius quisque notitiam cogitationes suas perferat. Verbis igitur uti ad fallaciam, non ad quod instituta sunt, peccatum est. In Enchiri: c. 22. Usquè adeo rationalis natura, refugit falsitatem, & quantum potest devitat errorem, ut falli nolint etiam, quicumque amant fallere. Et lib. 19. de Civit. Dei c. 7. Quando, quæ sentiunt, (id est, homines sociati) inter se communicare non possunt, nihil prodest, ad consociandos homines tanta similitudo naturæ; ita ut libentius homo sit cum cane suo, quam cum homine alieno, id est cujus linguam ignorat. ibid. c. 17. Et quæst. 68. in Levit. Cum falsum ab sciente dicitur, procul dubio mendacium est, sive illo quisquam, sive nemo ledatur. Et lib. de mendacio c. 8. Quomodo credendum est ei, qui putat aliquando esse mentiendum, ne forte & tunc mentiatur, cum præcipit, ut credamus? Et ibidem cap. 3. Ille mentitur, qui aliud habet in animo, & aliud verbis, vel quibuslibet significationibus enuntiat. Inde etiam duplex cor dicitur esse mentientis, id est duplex cogitatio, una rei ejus, quam veram esse, vel scit, vel putat, & non profert; altera ejus rei, quam pro ista profert, sciens falsam esse, vel putans. Et c. 17. ibid. De falso testimonio, quod in decem præceptis positum est, nullo modo quidem contendere potest, dilectionem veritatis in corde servandam, & proferendum falsum

ad eum, apud quem dicitur testimonium. Cum enim Deo tantum dicitur, tunc tantum in corde veritas amplectenda est. Cum autem homini dicitur, etiam ore corporis verum proferendum est, quia homo non est cordis inspector.

Dices: Hanc doctrinam S. Augustini intelligendam esse de iis, qui sponte & sine rationabili causa utuntur restrictionibus mentalibus, cum juramento; non vero de iis, qui ob grave periculum, aut ad magnum damnum vitandum iis utuntur, & jurant sine animo jurandi.

Contra: una ex damnatis supra relatis ait id licere sive propriâ sponte, sive recreationis causâ, sive quocunque alio sine sic juretur.

Contra secundò: Mentiens est etiam, qui mentitur invitus. S. Augustinus lib. de mend. c. 11. Huc quadrat illud lib. contra mend. c. 18. Sunt in eis docti, qui etiam regulas figant, finesque constituent, QUANDO DEBEAT, QUANDO NON DEBEAT PEJERARI. Vbi estis fontes lachrymarum! & quid facimus? quo ibimus? ubi nos occultabimus ab ira veritatis, si non solum negligamus cavere mendacia; sed audemus insuper docere perjuriam? Et illud serm. 28. de verb. Apolt. c. 2. Da alium, qui scit falsum esse, & dicit verum esse, & jurat tanquam verum sit, quod scit falsum esse. Videris, quam ista DETESTANDA SIT BELLUA, ET DE REBUS HUMANIS EXTERMINANDA! quis enim hoc fieri velit? Omnes homines talia detestantur. Adde & illud Epist. 224. Expectationem eorum, qui-

bus juratur, quisquis deceperit, perjurus est, --- illud sane rectissime dici non ambigo, non secundum verbum jurantis, sed secundum expectationem illius, cui juratur, quam novit ille, qui jurat, fidem jurationis impleri. Nam verba difficillime comprehendunt maximè breviter sententiam, cujus à jurante fides exigitur. Unde perjuri sunt, qui servatis verbis expectationem eorum, quibus juratum est, deceperunt. Et illud tract. 7. in Joann. Est autem fraus, dolusque malus, sicut scit omnis, qui verba latina intelligit, cum aliud agitur, & aliud fingitur. Et lib. 3. de civit. Dei c. 2. Quid aliud toties Senatores corrupti in judiciis, toties populus in suffragiis, vel in quibusque causis, quæ apud eum concionibus agitantur, nisi etiam pejerando peccabant? nam corruptissimis moribus, ad hoc mos jurandi servabatur antiquus, non ut à sceleribus metu Religionis prohiberentur, sed ut perjuriam quoque sceleribus cæteris adderentur. Utinam his temporibus nulli sequerentur corruptissimos illos antiquorum mores!

Qui hanc Augustini doctrinam legit, & intelligit, dubitare non potest, quod sit contraria consuetudinibus ex principiis probabilistarum deductis, quibus conati fuerunt persuadere, licitum esse jurare cum restrictione mentali & sine animo jurandi.

Trigesima.

Fas est viro honorato occidere invasorem, qui dicitur calumniam inferre, si aliter hac ignominia vitari nequit.

quit

quit; Idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuste percutiat, & post impactam alapam, vel ictum fustis fugiat.

Trigesima-prima.

Regulariter occidere possum furem pro conservatione unius auri.

Trigesima-secunda.

Non solum licitum est defendere defensione occisiva, qua actu posidemus; sed etiam, ad qua jus inchoatum habemus, & qua nos possessuros speramus.

Trigesima-tertia.

Licitum est tam heredi, quam legatario contra injuste impediens, ne vel hereditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere, sicut & jus habenti in Cathedraliam, vel Præbendam contra eorum possessionem injuste impediens.

Decima-septima ab Alexandro VII. damnata.

Est licitum Religioso, vel clerico calumniatorem gravia crimina de se, vel de sua Religione spargere minantem, occidere, quando alius modus defendendi non suppetit, uti suppetere non videtur, si calumniator sit paratus, vel ipsi Religioso, vel ejus Religioni publice, & coram gravissimis viris prædicta impingere, nisi occidatur.

Decima-octava ab eodem.

Licet interficere falsum accusatorem, falsos testes, ac etiam Iudicem, à quo iniqua certò imminet sententia, si alià viâ non potest innocens damnum evitare.

Decima-nona ab eodem.

Non peccat maritus occidens propriâ auctoritate uxorem in adulterio deprehensam.

Opponitur Doctrina S. Augustini.

His exceptis, quos vel lex justa generaliter, vel ipse fons justitiæ Deus specialiter occidi jubet, quisquis hominem, vel se ipsum, vel quemlibet occiderit, homicidii crimine innectitur, lib. 1. de civit. c. 21. Sed memoratos in propositionibus damnatis nec lex justa, nec ipse fons justitiæ Deus specialiter occidi jubet: ergo licitum non est eos occidere. lib. 22. cont. Faust. c. 70. de homicidio Moysis tractans dicit: Consultâ æternâ lege, reperio, non debuisse hominem ab illo, qui nullam ordinatam potestatem gerebat, quamvis injuriosum & improbum, occidi. Et infra explicans hunc locum Matth. 26. Reconde gladium: qui enim gladio usus fuerit, gladio cadet, ait: Ille autem utitur gladio, qui nullâ superiori ac legitimâ potestate, vel jubente, vel concedente in sanguinem alicujus armatur. Et epist. 61. Nullis autem jubentibus legibus, ut legitimis potestatibus, non licere alterum occidere etiam volentem & petentem, & vivere jam non volentem, satis indicat Scripturæ regnorum --- proinde quia omnis, qui sine ulla legitimæ potestatis auctoritate hominem occidit, homicida est; atqui qui occidit invasorem nitentem calumniam inferre, vel impingentem alapam, & post impactam fugientem, & furem pro conservatione unius aurei, & defendit defensione occisivâ ea, ad quæ jus tantum inchoatum habet, & rali-ter vel se, vel suam Religionem contra minantem

spat-